

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 281/09-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. septembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť B. U., B., a L. R., B., zastúpených advokátom JUDr. M. Š., CSc., B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 52/01 a jeho rozsudkom zo 17. októbra 2007 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 96/08 a jeho rozsudkom zo 14. mája 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť B. U. a L. R. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. augusta 2009 doručená sťažnosť B. U., B.(ďalej len „sťažovateľka“), a L. R., B. (ďalej len „sťažovateľ“, spolu ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. M. Š., CSc., B., ktorou namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej

len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 52/01 a jeho rozsudkom zo 17. októbra 2007 (ďalej len „rozsudok zo 17. októbra 2007“) a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 96/08 a jeho rozsudkom zo 14. mája 2009 (ďalej len „rozsudok zo 14. mája 2009“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v októbri 1997 sťažovateľka (matka M. K. a sťažovateľa) darovala svojim deťom M. K. a sťažovateľovi svoj spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnostiach vedených na liste vlastníctva č. 880, katastrálne územie D. N. V. každému z nich spoluvlastnícky podiel vo veľkosti 1/4 k celku. M. K. nadobudla ďalší spoluvlastnícky podiel na označených nehnuteľnostiach vo veľkosti 2/4 k celku v exekučnom dražobnom konaní v apríli 1999.

M. K. v júni 2000 podpísala splnomocnenie, ktorým splnomocnila svoju matku (sťažovateľku) na zrušenie trvalého bydliska jej bývalého manžela a na prehlásenie plynu, vody, odpadu a vo veci stavebného povolenia nadstavby a dostavby rodinných domov na ulici N. v D. N. V.

Darovacou zmluvou z 19. júna 2000 M. K. a jej brat (sťažovateľ) darovali svoje spoluvlastnícke podiely na označenej nehnuteľnosti svojej matke (sťažovateľke). Vklad vlastníckeho práva v prospech sťažovateľky v podiele 1/1 k celku bol povolený 28. augusta 2000.

Darovaciu zmluvu z 19. júna 2000 podpísala za dárkyňu M. K. jej matka (sťažovateľka) na základe splnomocnenia z júna 2000, ktoré okrem splnomocnenia na úkony vo veci prehlásenia médií a stavebného povolenia oprávňovalo sťažovateľku aj na úplné zastupovanie M. K. vo veci darovania jej spoluvlastníckeho podielu vo veľkosti 3/4 k celku k označeným nehnuteľnostiam.

M. K. ako navrhovateľka podala okresnému súdu návrh na začatie konania smerujúci proti sťažovateľom ako odporcom, ktorým sa domáhala určenia neplatnosti darovacej zmluvy z 19. júna 2000.

Okresný súd rozsudkom zo 17. októbra 2007 vyhovel návrhu M. K. a určil, že darovacia zmluva z 19. júna 2000 je neplatná. Okresný súd „*pri hodnotení dôkazov vychádzal predovšetkým z výsledkov kriminalisticko-technického skúmania, z ktorých jednoznačne vyplýva, že do originálu splnomocnenia bola časť týkajúca sa splnomocnenia odporkyne I/ (sťažovateľky, pozn.) na zastupovanie navrhovateľky (M. K., pozn.) vo veci darovania podielu na nehnuteľnostiach, dodatočne dopisovaná. Mal za to, že predmetná plná moc teda neobsahuje prejav vôle navrhovateľky, ktorým by odporkyňu I/ splnomocnila na darovanie nehnuteľností, nemohlo teda dôjsť k platnému darovaniu a darovacia zmluva je neplatná.*“.

Na základe odvolania sťažovateľov krajský súd rozsudkom zo 14. mája 2009 potvrdil rozsudok okresného súdu zo 17. októbra 2007.

Sťažovatelia v sťažnosti uviedli:

„*P. M. K. v žalobnom návrhu poukazovala na to, že sú tu dané právne dôvody pre podanie žaloby na určenie neplatnosti darovacej zmluvy, pričom vedome opomínala, že tieto dôvody v celom rozsahu absentujú... sama svojím konaním spôsobila, že sa tak narušili osobné vzťahy medzi sťažovateľkou v prvom rade a jej vtedajším manželom p. P. U., až to viedlo k rozvodu manželstva... sťažovateľka v prvom rade sa snažila zachrániť predmetnú nehnuteľnosť pre jej obe... a jej samotnú..., aby mali mať kde trvalé bývanie, nakoľko nehnuteľnosť bola v exekučnom konaní...*

zdravotný stav sťažovateľky v prvom rade... bolo ďalšou motiváciou, aby sťažovateľka za osobnej pomoci svojich detí predmetnú nehnuteľnosť uchránila, aby nenastal stav, že stratia strechu nad hlavou...

Sťažovateľka v prvom rade... je zamestnaná u obchodnej spoločnosti V. B., disponovala dobrou pracovnou pozíciou a z toho dôvodu aj náležitým mzdovým zaradením, zobrala bremeno záchrany na seba...

M. U. nedisponovala žiadnymi finančnými prostriedkami, s ktorými by reálne pomáhala matke zachrániť nehnuteľnosť a jej manžel ako podnikateľ živnostník bol v ekonomickej strate...

L. R... bol po rozvoде svojho manželstva, nemal možnosť inak si reálne zabezpečiť svoje osobné potreby - bývanie po rozvoде manželstva...

v konaní o príklepe 1/2-iny predmetnej nehnuteľnosti patriacej do BSM po rozvoде manželstva s P. U. sa finančnými prostriedkami zúčastnila len sťažovateľka v prvom rade...

Sťažovatelia namietajú, že bolo porušené právo sťažovateľov na riadne a najmä spravodlivé prejednanie veci na Krajskom súde Bratislava.

Sťažovatelia namietajú, že pri rozhodovaní na prvostupňovom aj druhostupňovom konaní t. j. na Okresnom súde Bratislava IV a na Krajskom súde Bratislava nebola spravodlivo vyhodnotená skutková stránka veci, že neboli náležite posúdené dobré mravy žalobkyne, ktorá nielen, že zneužívala zdravotný stav svojej matky, ale aj vytrvalo vyvoláva stav osobnej animozity nielen medzi ňou a matkou, ale aj medzi ňou a jej bratom.

Nebol zohľadnený pri riadnom zistení skutkového stavu odborný posudok policajného súdneho znalca, keď súdy nenariadili dokazovanie prostredníctvom znaleckého dokazovania v občianskoprávnom konaní...

P. M. K. sa žiadnym spôsobom nepodieľala na úhradách spojených s užívaním predmetnej nehnuteľnosti - služby za vodné, stočné, odber plynu, odber elektrickej energie. Ani na priebežnej údržbe nehnuteľnosti.

Konania žalobkyne viedlo k podaniu trestného oznámenia na jej matku - sťažovateľku v prvom rade, pričom v rámci trestného stíhania neboli dokázané tvrdenie žalobkyne ako autorky trestného oznámenia a znalecké dokazovanie nepotvrdilo stanoviská žalobkyne...

Konaním žalobkyne a poskytnutím súdnej ochrany konaniu žalobkyne je daný priestor pre porušenie ústavného práva na dôstojnú starobu, je tu porušené právo na využívanie vlastníckych práv a práv blízkych vlastníckym právam k nehnuteľnostiam.

Konkrétne je porušené ústavné právo uvedené v článku 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky na zachovanie ľudskej dôstojnosti. Spôsob porušenia tohto práva zo strany žalobkyne je podrobnejšie popísaný vyššie.

Konaním žalobkyne je porušené ústavné právo uvedené v čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Žalobkyňa svojím konaním a správaním vytrvalo vyvoláva strety, zasahuje do súkromia svojej matky a svojho brata.

Sťažovatelia namietajú aj porušenie čl. 20 ods. 1 prvá aj druhá veta. Prijatím žalobného návrhu sa porušuje ústavné právo na vlastníctvo majetku a na rovnakú súdnu ochranu. Ďalej sťažovatelia namietajú porušenie čl. 20 ods. 3 Ústavy SR. Vlastníctvo zaväzuje a konanie žalobkyne (uvedené vyššie) navodilo stav, že bolo aj porušené právo sťažovateľov na bývanie, súkromie a ochranu manželstva konaním žalobkyne vyúsťujúce do rozvodu manželstva sťažovateľky s jej manželom p. P. U.

Sťažovatelia namietajú porušenie čl. 20 ods. 3 druhá veta. Výkon vlastníckeho práva nesmie poškodzovať ľudské zdravie. Podrobnosti sú uvedené vyššie.“

Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd o ich sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom súdov v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava IV a vyhlásenom rozsudku pod sp. zn.: 20 C 52/01-238 zo dňa 17. 10. 2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Bratislava sp. zn.: 3 Co 96/304 zo dňa 14. 05. 2009 bolo porušené,

2. sťažovateľom sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume podľa úvahy Ústavného súdu slovenskej republiky, ktoré je povinný vyplatiť Krajský súd Bratislava v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia,

3. Krajský súd Bratislava je povinný uhradiť trovy konania sťažovateľa vo výške 8.800.- Eur... na účet právneho zástupcu sťažovateľov do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu SR,

4. zrušujú sa rozsudky Okresného súdu Bratislava IV sp. zn.: 20 C/52/01-238 zo dňa 17. 10. 2007 a rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn.: 3 Co/96/08-304 zo dňa 14. 05. 2009.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že uvedené zákonné ustanovenie rozlišuje okrem iného aj osobitnú kategóriu návrhov, ktorými sú návrhy „zjavne neopodstatnené“. Týmto zákon o ústavnom súde v záujme účelnosti a procesnej ekonomie poskytuje ústavnému súdu príležitosť preskúmať v štádiu predbežného prerokovania návrhu (§ 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde) možnosť jeho prípadného odmietnutia jednak na základe obsahu namietaných právoplatných rozhodnutí, charakteru namietaných opatrení alebo iných zásahov, ktorými malo dôjsť k porušeniu základných práv alebo slobôd navrhovateľa, a z nich vyplývajúcich skutkových zistení a jednak tiež na základe argumentácie, ktorú proti nim navrhovateľ v návrhu uplatnil, a to v prípade, že návrh nemá ústavnoprávny rozmer.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci (v tomto prípade okresného súdu v občianskoprávnom konaní) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré

označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

V súlade s už uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľov podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Z obsahu sťažnosti možno vyvodiť, že sťažovatelia kvalifikovane zastúpení advokátom mali zrejme v úmysle namietat' porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 3, čl. 19 ods. 1 a 2 a čl. 20 ods. 1, 2 a 3 ústavy postupom a rozsudkom okresného súdu a krajského súdu. Tento ich zámer sa do petitu sťažnosti nepremietol.

Sťažovatelia v návrhu na rozhodnutie ústavného súdu (petite sťažnosti) navrhli, aby ústavný súd vyslovil porušenie ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 52/01 a jeho rozsudkom zo 17. októbra 2007 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 96/08 a jeho rozsudkom zo 14. mája 2009.

Ústavný súd je v súlade s § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný petitom sťažnosti (návrhom na rozhodnutie) a môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

Ústavný súd vychádzajúc z § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde a s poukazom na svoju striktnú viazanosť petitom sťažnosti sa preto mohol zaoberať sťažnosťou iba v tom rozsahu, ako ho sťažovatelia vymedzili v petite sťažnosti v rámci požadovanej ústavnej

ochrany, teda len v rozsahu namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Sťažovatelia v sťažnosti neuviedli dôvody, pre ktoré žiadajú vysloviť porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy napriek tomu, že boli kvalifikovane zastúpení advokátom.

Ústavný súd preto sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Pretože sťažnosť bola odmietnutá v celom rozsahu, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. septembra 2009